

SYLLABUS

1. Puni naziv nastavnog predmeta:

Tehnika glasa II

Kolegij: Impostacija

2. Skraćeni naziv nastavnog predmeta / šifra:

TG II

3. Ciklus studija:

1

4. Bodovna vrijednost ECTS:

4

5. Status nastavnog predmeta: Obavezni Izborni**6. Preduslovi za polaganje nastavnog predmeta:**

Ispunjene predispitne obaveze- semestralni pregledi rada: TG II.

7. Ograničenja pristupa:

Samo studenti studijskog programa-odsjeka Gluma

8. Trajanje / semestar: 1 2**9. Sedmični broj kontakt sati:**

9.1. Predavanja:

2

9.2. Auditorne vježbe:

1

9.3. Laboratorijske / praktične vježbe:

10. Fakultet:

Akademija dramskih umjetnosti

11. Odsjek / Studijski program:

Gluma

12. Odgovorni nastavnik:

Lejla Teskeredžić

13. E-mail nastavnika:

lejla.teskeredzic@untz.ba

14. Web stranica:

--

15. Ciljevi nastavnog predmeta:

- Impostacija.
- Postavka glasa.
- Impostacija i emisija.
- Rezonanca i registri.

16. Ishodi učenja:

Uskladiti oslonac daha i glasa na dijafragmi i u glavi, uz produkciju optimalnog tona glasa, bez prepreka, grča, naprezanja, sa što povoljnijim položajem fonatornog aparata za meku ataku tona i fokusom impostacije na tvrdom nepcu. U ovoj fazi rada insistira se i na pravilnoj artikulaciji vokala i konsonanata u kojima sudjeluju organi za definitivno oblikovanje glasa u svrhu što jasnije i izražajnije diktije.

17. Indikativni sadržaj nastavnog predmeta:

Modul I: Postavka glasa

1. Impostacija - Postavljanje glasa i pravilna ataka tona.
2. Pronalaženje mjesta tona u rezonanci.
3. Apodo - Vazdušni oslonac glasa. Gornji apodo ili apodo u glavi. Donji apodo ili apodo na dijafragmi.
4. Primjena oba apoda. Usklađivanje rada gornjeg i donjeg apoda (u glavi i na dijafragmi).
5. Izjednačavanje glasa u pogledu boje i sonornosti u okviru cijelog govornog opsega glasa.

Modul II: Impostacija i emisija

6. Samoglasnici ili vokali. Impostacija i emisija.
Prva grupa - tamni vokal: (U i O). Druga grupa - vokal normalne boje: (A). Treća grupa - svijetli vokali: (I i E).
7. Rezonantni prostori vokala.
8. Konsonanti - Artikulacija i emisija.
9. Postavljanje vokala i konsonanata na odgovarajuće mjesto i njihova ravnoteža.
10. Glasovne konstante (Upoznavanje i njihova upotreba). Promjenjive: visina tona, glasnost, tempo i ritam.
Nepromjenjive: boja glasa.

Semestralni pregled rada

Prikazivanje, analiza i vrednovanje izbora programa Modula I i II u studijskim uvjetima pred nastavnikom i saradnicima.

Modul III: Rezonanca i registri

11. Registri ljudskog glasa. Izjednačavanje govornih laga.
12. Klasifikacija glasova – podjela glasova. Boja glasa. Opseg glasa. Volumen glasa. Sonornost glasa.
13. Pogrešne zvučne pojave ili mane u glasu. Rad na afrikatima, otklanjanja nazalnog zvuka u govoru itd.
14. Identifikacija individualnih glasovnih predispozicija.
15. Tehničke vježbe.

Semestralni završni ispit

Javno prikazivanje, analiza i vrednovanje izbora programa iz kolegija semestra u profesionalnim teatarskim ili drugim optimalnim prostornim uvjetima, pred komisijom i publikom uz video snimanje.

18. Metode učenja:

Nastavne metode:

1. Predavanja i konsultacije.
2. Praktična nastava-vježbe.
3. Samostalni rad studenata.
4. Kontinuirana provjera znanja i umijeća.

Mentorski princip izvođenja:

Interaktivna nastava i vježbovni proces na relaciji student-asistent-profesor.

Studenti su obavezni redovno dolaziti na predavanja i vježbe. Kontinuirano se vodi evidencija prisustva studenata. U toku semestra student može opravdano izostati sa 10% fonda predavanja i vježbi, pri čemu je dužan nadoknaditi vježbe u terminima planiranim za to. U slučaju da student ima više od 20% neopravdanih izostanaka od ukupnog broja predavanja i vježbi u semestru, student nema pravo na potpis.

19. Objasnjenje o provjeri znanja:

Provjera znanja studenata obavlja se:

Semestralni pregled rada - max 59 bodova

prisutnost na predavanjima i vježbama 11 bodova

aktivnost studenta u nastavnom procesu 12 bodova

teorija i praktične vježbe 36 bodova

Završni ispit - max 41 bodova

prisutnost na predavanjima i vježbama 5 bodova

aktivnost studenta u nastavnom procesu 6 bodova

teorija i praktične vježbe 30 bodova

Provjera znanja studenata obavlja se na pregledu rada (max. 59 bodova) i završnom ispitu (max 41 bod). Na pregledu rada i završnom ispitu boduje se prisustvo studenta na predavanjima i vježbama (max. 16 bod) i pokazana aktivnost (max. 18 bod), praktične vježbe

Ukupan broj bodova se dobija sumiranjem osvojenog broja bodova iz svih aktivnosti tokom semestra. Kontinuiranom aktivnošću predispitnih obaveza tokom cijelog semestra student može ostvariti 60 bodova. (11+12+12+12+12+5+6), što čini 70% od ukupnog ispita, dok se preostali dio od 30% ostvaruje na završnom ispitu.

Provjera znanja na završnom ispitu obavlja se prvenstveno praktično pred nastavnikom i saradnicima.

Praktična provjera odnosi se na izvođenje vježbi (etida) iz oblasti koje su po nastavnom programu predviđene za ovaj semestar.

Pismena i/ili usmena provjera vrši se testom i postavljajući pitanja od strane predmetnog nastavnika.

Ocjena na ispitu zasnovana je na ukupnom broju bodova koje je student stekao ispunjavanjem predispitnih obaveza i polaganjem ispita, a prema kvalitetu stečenih znanja i vještina, sadrži maksimalno 100 bodova.

20. Težinski faktor provjere:

OBAVEZE STUDENATA	BODOVI
prisutnost na predavanjima i vježbama	16%
aktivnost studenta u nastavnom procesu	18%
kolokvij teorija i praktične vježbe	36%
završni ispit teorija i praktične vježbe	30%

Konačna ocjena se formira u odnosu na ukupan broj postignutih bodova tokom semestra, tj. predispitnih obaveza i samoga završnog ispita.

BODOVI	KONAČNA OCJENA
<53	pet (5); ne zadovoljava; F
54-63	šest (6); dovoljan; E
64-73	sedam (7); dobar; D
74-83	osam (8); vrlo dobar; C
84-93	devet (9); izvanredan; B
94-100	deset (10); odličan; A

21. Osnovna literatura:

1. Antonen Arto : POZORIŠTE I NJEGOV DVOJNIK, Beograd, 1971.
  2. Bruna Špiler : UMJETNOST SOLO PJEVANJA, Sarajevo, 1972.
  3. Bertolt Breht : DIJALETIKA U TEATRU, Beograd, 1966.
  4. Cicely Berry : GLUMAC I GLAS, Zagreb, 1977.
  5. Ivo Lhotka-Kalinski: UMJETNOST PJEVANJA, Školska knjiga, Zagreb, 1975.
  6. Ježi Grotovski: KA SIROMAŠNOM POZORIŠTU, Izdavačko informativni centar studenata, Beograd, 1976.
  7. Ljiljana Erenrajh-Grujić : GLASOVNO OBRAZOVANJE GLUMCA, Univerzitet umetnosti, Beograd, 1995.
  8. Marina Marković : GLAS GLUMCA, Beograd, 2002.
  9. Marina Marković : GLUMAC I GLAS (Prilozi), Zbornik radova, Fakultet dramskih umetnosti, Beograd, 1977.
  10. Marina Marković : GLASOVNE TRANSFORMACIJE U ELEKTRONSKIM MEDIJIMA, Zbornik radova, Fakultet dramskih umetnosti, Beograd, 1999.
  11. Michael Chexhov: TO THE ACTOR, Harper and Brothers, New York , 1953.
  12. Nikola Cvejić: SAVREMENI BELKANTO, Univerzitet umetnosti, Beograd, 1980.
  13. Peter Brook: PRAZNI PROSTOR ,Vidici, Split, 1972.
  14. Edward Bairstow : SINGING LEARNED FROM SPEEC, Macmillan, London, 1946.
  15. Cicely Berry : VOICE AND THE ACTOR, Harrap, London, 1973.
  16. Dušan & Biserka Cvejić : UMETNOST PEVANJA – ART OF SINGING, Privatno izdanje, Beograd, 1994.
  17. D.Cvejić, M.Kosanović, Z.Milutinović : PRILOG REHABILITACIJI ODNOSNO LEČENJU GLASA I GOVORA, Zbornik Medicinskog fakulteta, Otorinolaringološki institut Kliničke bolnice grada, Beograd, 1984.
  18. George Dodds : THE CONTROL OF THE BREATH, Oxford University press, London, 1935.
  19. Aleksandar Dragojlović : VOKALNA LIČNOST RADIJA, Radio Beograd, Beograd, 1985.
  20. W.S.Drew : VOICE TRAINING. THE RELATION OF THE THEORY AND PRACTICE, Oxford Universiti press, London, 1924.
  21. Branko Gavela : GLUMAC I KAZALIŠTE, Sterijino pozorje, Novi Sad, 1967.
  22. Petar Guberina : ZVUK I POKRET U JEZIKU, Matica Hrvatska, Zagreb, 1952.
  23. Fridrih Niče : ROĐENJE TRAGEDIJE IZ DUHA MUZIKE, BIGZ, Beograd, 1983.
  24. "SRPSKA MUZIČKA SCENA", Zbornik radova, Muzikološki institut SANU, Beograd, 1995.
  25. D.Savić, D.Cvejić, M.Kosanović : OTORINOLARINGOLOGIJA, Naučna knjiga, Beograd, 1986.
- Preporuku i prioritet literature prema programima semestara modula i kolegija studija određuju nastavnici glavnog nastavno-umjetničkog predmeta Tehnika glasa I - VIII.

22. Internet web reference:

---

23. U primjeni od akademske godine:

2023/24.

---

24. Usvojen na sjednici NNV/UNV:

26.05.2023.
